

Czwartek, 18 kwietnia 2019 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2019)0422

Chiny, w szczególności sytuacja mniejszości religijnych i etnicznych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 kwietnia 2019 r. w sprawie Chin, w szczególności sytuacji mniejszości religijnych i etnicznych (2019/2690(RSP))

(2021/C 158/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji w Chinach, szczególnie z 26 listopada 2009 r. w sprawie Chin: prawa mniejszości a stosowanie kary śmierci ⁽¹⁾, z 10 marca 2011 r. w sprawie sytuacji i dziedzictwa kulturowego w Kaszgarze (Region Autonomiczny Sinciang-Ujgur w Chinach) ⁽²⁾, z 15 grudnia 2016 r. w sprawie tybetańskiej akademii buddyjskiej Larung Gar i Ilhama Tohtiego ⁽³⁾, z 12 września 2018 r. w sprawie stanu stosunków między UE a Chinami ⁽⁴⁾, a także z 4 października 2018 r. w sprawie masowych arbitralnych zatrzymań Ujgurów i Kazachów w Regionie Autonomicznym Sinciang-Ujgur ⁽⁵⁾,
- uwzględniając partnerstwo strategiczne UE-Chiny zapoczątkowane w 2003 r. oraz wspólny komunikat Komisji i Wysokiego przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 22 czerwca 2016 r. pt. „Elementy nowej strategii UE wobec Chin” (JOIN(2016)0030),
- uwzględniając Wytyczne UE w sprawie propagowania i ochrony wolności religii lub przekonań, przyjęte przez Radę do Spraw Zagranicznych 24 czerwca 2013 r.,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 12 marca 2019 r. pt. „UE-Chiny – perspektywa strategiczna” (JOIN(2019)0005),
- uwzględniając wspólne oświadczenie z 21. szczytu UE-Chiny, który odbył się 9 kwietnia 2019 r.,
- uwzględniając dialog między UE a Chinami rozpoczęty w 1995 r. na temat praw człowieka oraz 37. rundę tego dialogu, która odbyła się 1 i 2 kwietnia 2019 r. w Brukseli,
- uwzględniając art. 36 konstytucji Chińskiej Republiki Ludowej gwarantujący wszystkim obywatelom prawo do wolności wyznania oraz jej art. 4, w którym zapisano prawa „narodowości mniejszościowych”,

⁽¹⁾ Dz.U. C 285 E z 21.10.2010, s. 80.

⁽²⁾ Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 185.

⁽³⁾ Dz.U. C 238 z 6.7.2018, s. 108.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0343.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0377.

Czwartek, 18 kwietnia 2019 r.

- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 16 grudnia 1966 r., który Chiny podpisały w 1998 r., lecz nie ratyfikowały,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając uwagi końcowe zawarte w sprawozdaniu na temat Chin Komitetu ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Rasowej,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w strategicznych ramach dotyczących praw człowieka i demokracji Unia deklaruje, że będzie propagować prawa człowieka, demokrację, i praworządność „we wszystkich bez wyjątku dziedzinach swoich działań zewnętrznych” oraz że prawa człowieka będą „dla UE centralnym elementem stosunków ze wszystkimi państwami trzecimi, również z jej partnerami strategicznymi”; mając na uwadze, że te kwestie powinny pozostać centralnym elementem długofalowych stosunków między UE a Chinami, zgodnie z zobowiązaniem UE do obrony tych wartości w jej działaniach zewnętrznych oraz z wyrażonym przez Chiny zainteresowaniem przestrzeganiem, w kontekście własnego rozwoju, aktów prawa międzynarodowego i standardów w zakresie praw człowieka;
- B. mając na uwadze, że Chinom udało się wydzwignąć 700 mln osób z ubóstwa; mając jednak na uwadze, że od czasu objęcia władzy przez prezydenta Xi Jinpinga w marcu 2013 r. sytuacja w zakresie praw człowieka w Chinach ulega dalszemu pogorszeniu, a wrogość rządu wobec pokojowych protestów, wolności wypowiedzi, wolności wyznania oraz zasad praworządności się nasila; mając na uwadze, że władze chińskie zatrzymały i skazały setki obrońców praw człowieka, prawników i dziennikarzy;
- C. mając na uwadze, że nowe przepisy dotyczące spraw religijnych, które weszły w życie 1 lutego 2018 r., są bardziej restrykcyjne w stosunku do działalności religijnej i grup religijnych i zmuszają je do większego dostosowania się do linii polityki partii; mając na uwadze, że wolność wyznania i sumienia uległa jeszcze większemu ograniczeniu od czasu rozpoczęcia reform gospodarczych i otwarcia się Chin, które nastąpiło pod koniec lat 70. ubiegłego wieku; mając na uwadze, że liczba więźniów religijnych w Chinach należy do najwyższych na świecie;
- D. mając na uwadze, że pomimo porozumienia osiągniętego we wrześniu 2018 r. między Stolicą Apostolską a rządem chińskim w sprawie mianowania biskupów w Chinach chrześcijańskie wspólnoty religijne są narażone na coraz większe represje w tym kraju, a chrześcijanie, zarówno w kościołach podziemnych, jak i tych zatwierdzonych przez państwo, są celem ataków polegających na prześladowaniu i zatrzymywaniu wiernych, burzeniu kościołów, konfiskacie symboli religijnych i wydawaniu zakazów zgromadzeń chrześcijan; mając na uwadze, że władze chińskie w niektórych prowincjach nie zezwalają osobom poniżej 18 roku życia na udział w praktykach religijnych; mając na uwadze, że we wrześniu 2018 r. Chiny zamknęły kościół Syjon, największe zgromadzenie w Chinach, liczące ponad 1 500 wiernych;
- E. mając na uwadze, że sytuacja w regionie Sinciang, który zamieszkuje dziesięć milionów muzułmańskich Ujgurów i etnicznych Kazachów, gwałtownie się pogorszyła, ponieważ stabilność i kontrola nad regionem Sinciang zostały podniesione do rangi najwyższego priorytetu władz chińskich zarówno ze względu na powtarzające się ataki terrorystyczne dokonywane przez Ujgurów w tym regionie lub rzekomo z nim związane, jak i strategiczne położenie Regionu Autonomicznego Sinciang-Ujgur dla koncepcji „Jeden pas i jeden szlak”; mając na uwadze, że pojawiły się informacje, według których system obozów w prowincji Sinciang rozprzestrzenia się na inne części Chin;
- F. mając na uwadze, że – według szacunków przytoczonych przez Komitet ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Rasowej – ustanowiono program pozasądowych zatrzymań, w ramach którego przetrzymuje się na czas nieokreślony i zmusza do „redukacji” politycznej „od dziesiątek tysięcy do ponad miliona Ujgurów”, którym nie postawiono zarzutów ani nie wytoczono procesu, i którzy są przetrzymywani arbitralnie pod pretekstem walki z terroryzmem i ekstremizmem religijnym; mając na uwadze, że w prowincji Sinciang prowadzi się politykę ścisłego ograniczania praktyk religijnych oraz języka i zwyczajów Ujgurów;
- G. mając na uwadze, że stworzono zaawansowaną sieć inwigilacyjnego nadzoru cyfrowego, obejmującą technologię rozpoznawania twarzy i gromadzenie danych;
- H. mając na uwadze, że rząd chiński odrzucił liczne wnioski grupy roboczej ONZ ds. przymusowych lub wymuszonych zaginięć, wysokiej komisarzy ONZ ds. praw człowieka oraz innych osób upoważnionych w ramach procedur specjalnych ONZ dotyczące wysłania niezależnych śledczych do Sinciang;

Czwartek, 18 kwietnia 2019 r.

- I. mając na uwadze, że mimo wzrostu gospodarczego i rozwoju infrastruktury sytuacja w Tybecie w ciągu ostatnich kilku lat się pogorszyła, bowiem rząd chiński ogranicza szereg praw człowieka pod pretekstem zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności oraz podejmuje nieustające ataki na tybetańską tożsamość i kulturę;
- J. mając na uwadze, że od kilku lat w Tybecie coraz powszechniej stosowane są środki nadzoru i kontroli oraz coraz częściej dochodzi do arbitralnych zatrzymań, tortur i złego traktowania; mając na uwadze, że rząd chiński stworzył w Tybecie środowisko, w którym władza państwowa jest nieograniczona, powszechna jest atmosfera strachu, a każdy aspekt życia publicznego i prywatnego podlega ścisłej kontroli i regulacji; mając na uwadze, że w Tybecie każdy akt pokojowego sprzeciwu lub krytyki polityki państwa wobec mniejszości etnicznych lub religijnych może zostać uznany za działanie separatystyczne i tym samym przestępcze; mając na uwadze, że dostęp do Tybetańskiego Regionu Autonomicznego jest obecnie bardziej ograniczony niż kiedykolwiek w przeszłości;
- K. mając na uwadze, że według doniesień od 2009 r. wyjątkowo duża liczba Tybetańczyków, głównie mnichów i mniszek, dokonała samospalenia w proteście przeciwko restrykcyjnej polityce Chin w Tybecie oraz na znak poparcia powrotu Dalajlamy i prawa do wolności religijnej w okręgu Aba/Ngaba w prowincji Syczuan, a także w innych częściach Wyżyny Tybetańskiej; mając na uwadze, że w ciągu minionych 10 lat nie poczyniono żadnych postępów, jeśli chodzi o rozwiązanie kryzysu tybetańskiego;
 1. jest głęboko zaniepokojony z powodu coraz bardziej represyjnej polityki wymierzonej przeciw wielu mniejszościom religijnym i etnicznym, w szczególności Ujgutom i Kazachom, Tybetańczykom i chrześcijanom, nakładającej dodatkowe ograniczenia na konstytucyjne gwarancje prawa do swobodnej ekspresji kulturowej oraz wolności religii, słowa i wypowiedzi, pokojowych zgromadzeń i zrzeszania się; domaga się, aby władze respektowały te podstawowe swobody;
 2. wzywa rząd chiński, aby natychmiast zaprzestał praktyki arbitralnego zatrzymywania – bez przedstawienia zarzutów, bez procesu sądowego i wyroku skazującego za przestępstwo – członków mniejszości ujgurskiej i kazachskiej oraz Tybetańczyków, aby zamknął wszystkie obozy i ośrodki przetrzymywania oraz natychmiast i bezwarunkowo zwolnił przetrzymywane osoby;
 3. apeluje o natychmiastowe uwolnienie arbitralnie zatrzymanych osób, więźniów sumienia, w tym osób praktykujących Falun Gong, oraz położenie kresu wymuszonym zaginięciom, i nalega, aby każda osoba mogła wybrać swojego przedstawiciela prawnego, miała kontakt z rodziną i dostęp do pomocy medycznej, a także aby jej sprawa została zbadana;
 4. wzywa rząd chiński do natychmiastowego uwolnienia: Ujgurów, wśród których znajdują się Ilham Tohti, Tashpolat Tiyp, Rahile Dawut, Eli Mamut, Hailaite Niyazi, Memetjan Abdulla, Abduhelil Zunun i Abdukerim Abduweli; osób prześladowanych za przekonania religijne, takich jak Zhang Shaojie, Hu Shigen, Wang Yi i Sun Qian; tybetańskich działaczy, pisarzy i przywódców religijnych, którym grozi odpowiedzialność karna lub którzy zostali uwięzieni za korzystanie z przysługującego im prawa do wolności wypowiedzi, w tym Tashi Wangchuka i Lobsanga Dargye;
 5. wzywa do natychmiastowego uwolnienia szwedzkiego wydawcy książek Gui Minhaia oraz dwóch obywateli kanadyjskich Michaela Spavora i Michaela Kovriga;
 6. wzywa rząd chiński, aby ujawnił rodzinom pełne dane osób zaginionych w regionie Sinciang;
 7. wzywa władze chińskie, aby zaprzestały prowadzenia kampanii przeciwko kongregacjom i organizacjom chrześcijańskim oraz położyły kres nękanii i przetrzymywaniu chrześcijańskich pastorów i księży oraz przymusowym wyburzeniom kościołów;
 8. wzywa władze chińskie, by stały na straży prawa do używania języka, wolności kultury i religii oraz innych podstawowych wolności Tybetańczyków oraz by powstrzymały się od stosowania polityki przesiedleń faworyzującej ludność z grupy etnicznej Han ze szkodą dla Tybetańczyków, a także od zmuszania koczowników tybetańskich do porzucenia ich tradycyjnego stylu życia;
 9. potępia kampanie prowadzone w ramach „wychowania patriotycznego”, w tym środki służące inscenizowaniu tybetańskich klasztorów buddyjskich; wyraża zaniepokojenie, że chińskie prawo karne jest nadużywane do prześladowania Tybetańczyków i buddystów, których praktyki religijne traktowane są jako „działalność separatystyczna”; wyraża ubolewanie, że warunki do praktykowania buddyzmu w Tybecie znacznie się pogorszyły po tybetańskich protestach, które miały miejsce w marcu 2008 r., ponieważ rząd chiński przyjął bardziej kompleksowe podejście do „wychowania patriotycznego”;

Czwartek, 18 kwietnia 2019 r.

10. wzywa władze chińskie do stosowania zagwarantowanego w konstytucji wszystkim obywatelom Chin prawa do wolności religii;
11. przypomina, że ważne jest, aby UE i państwa członkowskie poruszały kwestię łamania praw człowieka w rozmowach z władzami chińskimi na każdym szczeblu politycznym, zgodnie z zobowiązaniem UE do wyrażania się silnym, wyraźnym i wspólnym głosem w jej stosunkach z tym krajem, w tym podczas dorocznego dialogu na temat praw człowieka, dialogu strategicznego, dialogu wysokiego szczebla i szczytu w dziedzinie gospodarki oraz zbliżającego się szczytu Euro-Azja;
12. podkreśla, że choć we wspólnym oświadczeniu wydanym po 21. szczycie UE-Chiny UE i Chiny potwierdziły, że wszystkie prawa człowieka są powszechne, niepodzielne, współzależne i wzajemnie powiązane, UE powinna wzywać Chiny, by działały zgodnie z tą deklaracją; ubolewa, że na szczycie UE-Chiny w dniu 9 kwietnia 2019 r. pilne kwestie praw człowieka ponownie odgrywały marginalną rolę; jest zdania, że w sytuacji gdy na szczycie UE-Chiny o prawach człowieka mówi się słabym głosem, Rada, Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) i Komisja powinny całkowicie zrezygnować z poruszania tych spraw i wydać oddzielny komunikat na ten temat zawierający merytoryczną ocenę sytuacji i przyczyn, dla których nie można było uzgodnić bardziej zdecydowanego języka;
13. wzywa państwa członkowskie UE, aby zapobiegały wszelkim działaniom podejmowanym przez władze chińskie na terytorium UE w celu nękania członków społeczności turkijskich, Tybetańczyków i innych grup religijnych lub etnicznych, aby skłonić ich do działania w charakterze informatorów, zmusić do powrotu do Chin lub uciszyć;
14. wzywa władze chińskie, aby umożliwiły dziennikarzom i międzynarodowym obserwatorom, w tym Wysokiemu Komisarzowi ONZ ds. Praw Człowieka oraz specjalnym procedurom ONZ, swobodny, znaczący i nieskrępowany dostęp do regionu Sinciang i Tybetańskiego Regionu Autonomicznego; wzywa UE i państwa członkowskie, aby odegrały podczas następnej sesji Rady Praw Człowieka ONZ wiodącą rolę w sprawie rezolucji ustanawiającej misję informacyjną w regionie Sinciang;
15. wzywa rząd chiński, aby zagwarantował nieograniczone poszanowanie praw obywateli zapisanych w chińskiej konstytucji, w szczególności art. 4, który chroni mniejszości narodowe, art. 35, który chroni wolność słowa i prasy, wolność zrzeszania się, zgromadzeń oraz pochodów i demonstracji, art. 36, który uznaje prawo do wolności religii, oraz art. 41, który gwarantuje prawo do wyrażania krytyki wszelkich organów i urzędników państwowych oraz sugestii dotyczących ich działania;
16. nalega na Chiny, aby ratyfikowały Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych;
17. wzywa Chiny, aby przyznały unijnym dyplomatom, dziennikarzom i obywatelom swobodny dostęp do Tybetu na zasadzie wzajemności za możliwość korzystania przez chińskich podróżujących ze swobodnego i otwartego dostępu do całego terytorium państw członkowskich UE; wzywa instytucje UE do poważnego rozważenia kwestii dostępu do Tybetu podczas dyskusji w sprawie umowy o ułatwieniach wizowych między UE a Chinami;
18. wyraża rozczarowanie, że 37. runda dialogu UE-Chiny na temat praw człowieka nie przyniosła żadnych znaczących rezultatów; ubolewa ponadto, że delegacja chińska nie wzięła udziału 2 kwietnia w kontynuacji dialogu, który przewidywał wymianę poglądów z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego;
19. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel, ESDZ i państwa członkowskie, aby intensywniej monitorowały niepokojący rozwój sytuacji w zakresie praw człowieka w regionie Sinciang, w tym nasilone represje i nadzór ze strony rządu, a także aby wypowiadały się zarówno prywatnie, jak i publicznie przeciwko naruszaniu praw człowieka w Chinach;
20. wzywa Radę, aby rozważyła przyjęcie ukierunkowanych sankcji przeciwko urzędnikom odpowiedzialnym za represje w Regionie Autonomicznym Sinciang-Ujgur;
21. wzywa UE, jej państwa członkowskie i społeczność międzynarodową, aby wstrzymały wszelki eksport i transfer technologii towarów i usług, które Chiny wykorzystują do rozszerzania i usprawniania aparatu cybernawigacji i tworzenia profili prognostycznych; jest głęboko zaniepokojony faktem, że Chiny eksportują już takie technologie do państw autorytarnych na całym świecie;

Czwartek, 18 kwietnia 2019 r.

22. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Chińskiej Republiki Ludowej.
